

Берегута Віталій

МІГРАЦІЙНА ПОЛІТИКА ІТАЛІЇ

У статті проаналізовано основи міграційного законодавства Італії та передумови формування її власної міграційної політики.

Охарактеризовано діяльність уряду Італії впродовж останніх років у врегулюванні міграційної кризи та визначено перспективні шляхи до її вирішення.

Ключові слова: *міграційна політика, мігрант, Італія, Європейський Союз.*

The basics of immigration legislation of Italy and its preconditions for migration foundation policy had been analyzed in the article. The Italian Governments' actions during the last years in the settlement of the migration crisis and the prospective ways of its solving had been delighted.

Keywords: *migration policy, migrant, Italy, European Union.*

Проблема нелегальної міграції залишається для об'єднаної Європи актуальною вже впродовж останніх років, а труднощі з вирішенням міграційної кризи в ЄС є своєрідним віддзеркаленням сучасного стану європейського політичного проекту. Йдеться насамперед про неузгодженість міграційних політик держав-членів, які часом суперечать загальним принципам міграційної політики інтеграційного об'єднання. Яскравим прикладом цього є міграційна політика Італії. З одного боку, міграційне законодавство цієї країни спирається на низку документів ЄС (Конвенція про співробітництво та взаємну допомогу між митними адміністраціями держав-членів ЄС (1957 р.), Шенгенські угоди, Дублінська конвенція (1990 р.) тощо), які визначають спільні для всіх членів ЄС засади: повага до прав і свобод мігрантів на вільне пересування і вибору місця проживання, побудова загальноєвропейської системи притулку для них, впровадження контролю на зовнішніх кордонах для боротьби із нелегальною міграцією, інтеграція мігрантів у європейське середовище та інші.

З іншого боку, Італія ніколи на офіційному рівні не підтримувала політику «мультикультуралізму», яку реалізують, наприклад, Німеччина та Франція, і яка націлює уряди на розв'язання проблеми інтеграції іммігрантів. Підхід італійської влади до визначення проблеми міграції суттєво відрізняється від підходу інших національних урядів. Для Італії проблема міграції передбачає запровадження обмежувальних заходів, спрямованих на зменшення потоків мігрантів. Так, згідно «Закону Боссі-Фіні» 2002 р. термін дії дозволу на роботу було скорочено з чотирьох до двох років, а термін проживання для отримання дозволу на постійне перебування збільшено з п'яти до шести років, вдосконалено процедури негайної депортації мігрантів [1, 69], запроваджено величезні штрафи для роботодавців за використання нелегальної робочої сили. Донедавна Італія вважалася країною з м'якою іммігрантською політикою. Але величезний вплив мігрантів після подій «арабської весни», факти

масової загибелі людей у Середземному морі змусили італійський уряд вжити енергійні заходи у боротьбі з нелегальною міграцією. Тому не дивно, що впродовж останніх десятиліть італійська влада створила «жорстке» до мігрантів законодавство.

Ще у 2011 р. італійський уряд звернувся до офіційного Брюсселя з пропозицією вважати мігрантів з Тунісу та Лівії біженцями, які залишили зону конфлікту. Це дозволило б запровадити систему розподілу (квот) мігрантів з о.Лампедуза між всіма країнами ЄС. Однак ЄС тоді не підтримав цю пропозицію. Розуміння масштабів близькосхідної кризи, а водночас відповідальності всіх держав-членів Євросоюзу за долю біженців з цього регіону прийшло дещо пізніше. У травні 2015 р. Єврокомісія запропонувала розподілити між країнами ЄС 40 тисяч мігрантів, які на той час перебували в Італії та Греції. Та, окрім Великої Британії, Данії й Ірландії, які мають імміграційні пільги, проти обов'язкових квот з приймання втікачів виступили країни Центрально-Східної Європи: Польща, Литва, Естонія, Чехія, Словаччина та Угорщина. На засіданні Ради ЄС у Брюсселі у червні 2015 р. Рим та Афіни наполягали на «обов'язковому» прийнятті біженців, а країни ЦСЄ відстоювали розподіл квот на «добровільній» основі. У підсумку було ухвалено рішення про розподіл мігрантів «за згодою країн» [4]. Критика пролунала і у бік італійського уряду, який начебто нічого не робив, щоб розподіляти мігрантів на біженців і нелегалів, та не створював перепон для їх міграції в інші європейські країни.

Неконтрольований потік мігрантів до Італії змінив громадську думку в країні. За даними опитування компанії IPSOS, зробленого наприкінці червня 2015 р., 16% респондентів висловилися за прийняття біженців в країні. Майже 70% опитаних невдоволені діями влади, як та долає міграційну проблему [4]. Тема міграції перетворилася на одну з ключових у внутрішньополітичній боротьбі. Про це свідчить курс нового уряду Італії на чолі з Маттео Сальвіні, що проголосив посилення міграційної політики та боротьбу з нелегальними мігрантами. Популяризація цих ідей в італійському політичному середовищі та відмова Італії приймати 629 нелегальних біженців з судна Aquarius, врятованих у Середземному морі організацією SOS Méditerranée 12 червня 2018 р., сприяла поширенню антимигрантських настроїв серед населення та подвійному збільшенню рівня підтримки партії «Ліга» та Маттео Сальвіні з 17,4% у березні 2018 р. до майже 34% в лютому 2019 р. [2].

Так, італійський уряд відмовився від підписання Міграційного пакту ООН, що направлений на врегулювання міграційних рухів, саме через відсутність чіткої позиції парламенту країни щодо нього. Також Італія заблокувала резолюцію саміту ЄС з міграції. Її позиція полягає в тому, що створення низки «спеціальних центрів» для розміщення мігрантів в ЄС не дає гарантій того, що мігранти, які вже перебувають на території Італії,

будуть відправленими до них. За даними Управління Верховного комісара ООН з питань біженців, лише у 2017 р. 67% прибулих до ЄС мігрантів залишались саме в Італії [3]. Враховуючи цей факт, італійська влада створювала перешкоди проведенню рятувальної місії ЄС «Софія» в Середземному морі, відмовляючись пускати в порт о.Лампедузи корабель з врятованими біля берегів Лівії мігрантами. Дехто з експертів навіть припустив тоді, що міграційна політика Італії руйнує єдність Європи, адже вона погрожувала завершити роботу місії, якщо правило прийняття всіх врятованих мігрантів Італією не буде змінене. Хоч би що там було, а 27 березня 2019 р. ЄС пригальмував цю рятувальну операцію з огляду на позицію Італії.

Попри жорстку міграційну політику, уряд Італії пропонує деякі власні шляхи розв'язання проблеми, що зводяться до наступних пунктів «Європейської багаторівневої стратегії по міграції»:

- запровадження квот на прийняття трудових мігрантів для кожної з держав-членів ЄС;

- зміна Дублінської угоди про перерозподіл біженців: заявку про надання притулку повинна розглядати перша країна в'їзду здобувача притулку;

- спеціальні центри з прийняття мігрантів повинні розташовуватись не лише на території Італії та Іспанії, але й в інших державах-членах ЄС[5].

Отже, в Європі по-різному ставляться до проблеми міграції: одні країни наполягають на потребі зміцнювати зовнішні кордони ЄС, щоб мігранти не потрапляли в нього, а інші, — на рівномірному розподілі кількості прибулих між всіма країнами. Італія обстоює другий підхід, а її міграційна політика є динамічною та характеризується постійною зміною правил в'їзду для іноземців, отримання громадянства та умов проживання в ній. Однак допоки міграційна криза буде сприйматись в Італії насамперед як доволі політизоване явище, а позиція власного бачення її вирішення не буде єдиною із загальноєвропейською, міграційні процеси будуть лише сприяти погіршенню стосунків Італії з ЄС, залишаючись однією з головних проблем на шляху збереження політичної єдності його держав-членів.

Список використаних джерел і літератури:

1. Гребенкина И.В. Политика Италии в отношении нелегальных мигрантов после «Арабской весны»: опыт для России. Вестник МГИМО Университета. 2012. С. 68-74.

2. Дві альтернативи для ЄС: які наслідки матиме дипломатичний скандал між Францією та Італією. Рада зовнішньої політики «Українська призма». 2019. URL: <http://prismua.org/%D0%B4%D0%B2%D1%96>.

3. ЕС больше не будет спасать мигрантов в Средиземном море. Личный счет. 2019. URL: <http://www.lcmmedia.com.ua/news/under/36165-es-bolshe-ne-budet-spasat-migrantov-v-sredizemnom-more>.

4. Італія посилює міграційну політику через вплив біженців. Радіо Свобода. 2015. URL: <https://www.radiosvoboda.org/a/27104215.html>.

5. Італія пропонувала свій план на екстренній зустрічі з беженцями. Корреспондент.net. 2018. URL: <https://korrespondent.net/world/3983735-italyia-predlozhyala-svoi-plan-na-ekstrennoi-vstreche-po-bezhentsam>.

Менкеуліцзі

ПЕРЕДУМОВИ СТВОРЕННЯ ШАНХАЙСЬКОЇ ОРГАНІЗАЦІЇ СПІВРОБІТНИЦТВА

Міжнародна організація Шанхайська організація співробітництва (ШОС), створена у Шанхаї (Китай) у 2001 р., має важливе значення для Азії й усього світу. В основі її діяльності механізм Шанхайської п'ятірки. У цих тезах викладено передумови створення цього механізму з китайської перспективи.

Ключові слова: Шанхайська організація співробітництва, механізм Шанхайської п'ятірки, Центральна Азія, Китай, енергетична безпека.

The Shanghai Cooperation Organization is an international organization established in 2001 in Shanghai, China. Its establishment has had great influence on Asia and the world. The Shanghai Five-State Mechanism is the foundation of Shanghai Cooperation Organization. In this thesis, I mainly analyze and study the preconditions for the establishment of the Mechanism from the China's perspective.

Keywords: Shanghai Cooperation Organization, Shanghai Five-State Mechanism, Central Asia, China, energy security.

Шанхайська організація співробітництва (ШОС), створена у 2001 році, є важливою міжнародною організацією і важливим чинником у забезпеченні регіональної та глобальної безпеки, стабільності та сприянні сталому розвитку. Вона утворилася на основі механізму Шанхайської п'ятірки, сформованого у квітні 1996 р. у складі Китаю, Казахстану, Киргизстану, Таджикистану і Росії. Це був передусім механізм багатостороннього співробітництва країн-учасниць для розв'язання прикордонних проблем.

Після розпаду СРСР країни Центральної Азії проголосили свою незалежність і прагнули позбутися впливу і контролю з боку Росії.

У цей період США і НАТО активно контактували з центральноазійськими країнами та намагалися поширити на них демократичну систему управління. Вони також надавали військову підтримку цим державам. У травні й липні 1996 року Казахстан, Туркменістан, Киргизстан та Узбекистан приєдналися до програми НАТО «Партнерство заради миру», запропонованої США у 1994 р. У 1995 і 1996 рр. військовослужбовці США і Казахстану, Узбекистану, Туркменістану провели спільні військові навчання в Казахстані й Узбекистані. У 1996 р.